

Latweeschu Uwise.

Nr. 22.

Zettortdeenâ 27. Mei.

1854.

Druckteht pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

No Zelgawas.

Slawejam wiffi Deewu par tif auglign un baggatu pawassarau. Senn deenahm tahds gads ne bij redsehts. Bezzi laudis teiz ka tif Bruhschu laitôd, preeksch 42 gaddeem tahds augligns gads bijis. Wiffi, wiffi seed un aug ka preeks redseht. — Muhsu pilsehta plawâs sahle par brihnumu, bet Deewam schehl plawâs ne redsehts pulks to tahrpu, kas no-ehd sahli ka paleek mella semme. Nu rohl frustam schkehrsam pa plawahm masus grahwjus un brihnum! par deen un naht eekriht tif dands to tahrpu grahwjôs ka paleek pilns grahwis un tee nu ja-eeschippete vedrës, lai tif ne isleen no pilla grahwja atkal ahra. Tad irr behdas un seens pilsehta gan atkal buhs dahrgs. Taggad seens jaw aplam dahrgs, jo simtu simteem leeleem un maseem ratteem sabrauz laudis no wiffas Kursemmes un no Leischu semmes un sanemm leelus linu un tauku wesumus, kas nahf gan pa Schoffeju gan ar laiwahm un dampfuggeem no Rihgas, un nowedd us Bruhscheem Klai-peda. Ta jaw eet 3, 4 mehneschi no weetas un wiffas eelas un wiffi leelzelli ildeenâs pilli ar wesumeem. Ar fugeem no Rihgas ne warr west, tad nu eet pa semmes zellu. Tapat arri pa Zelgawu eet to karrawihru papillam un wiffadu. Gau kahjneeki wiffadi, gan nahf un eet atkal leeli-gabbali — ir ihpashchi leeli-gabbalu jahtneeki, gan Usari ar stalteem schkimmeleem, gan atkal fenn deenahm ne redseti Kasaki. Nahze schinnis deenâs leels pulks ihstu Donstu Kasaku, —

brangi wihri, bet ar maseem wahjeem firdsneem. Lohpini ne isstatahs pehz itt ne neeka, bet kad wihrs tif ushwilpo woi kantschuku rahda — tad eet ka sibbins un panahkt to pats lepnais strehjeis jaw ne panahkt. Rihgâ kaupmanni schohs Kasaku wirsneekus un saldatus brangi meelojuschi, un kad kahdam saldatam firgs tur nosprahdsis, tam dahwinajuschi staltu dahrgu firgu. Kasaks gan pateizis, bet raudadams arri teizis: No tas wiffi lihds! Tahdu ka scho mannu firds draugu ne weens mannim ne spehj atdoht. — Teesa irr gan; jo Kasaks un winna firgs irr ka weena meesa un weena dwehsele; weens ohtru kaidri sinn un proh. Schee Kasaki no seemas swehtkeem bij nahkuschchi weenâ nahkschana kahdus 2 woi 3 tuhstoschas werstes, bet bij mundri gan. S—3.

Karra-sinnas.

No mellas juheas dsird ka Kalenderu un Sprantschu leelais karra-fuggu spehks us Sewastopoles stipro karra-ohstu dewees un 4 deenas effoht schahwis zil ween spehdams. Skaidras sinnas par to wehl naw atnahkschas, bet kad to jaw sinn, ka atkal aisbrautuschchi prohjam, tad gan warr sayrast, ka ne neeka naw spehjuschi padarriht muhsu stiprai ohstai. Dsirdehs kas bijis. — No karra weetas Usâ dsird, ka Turki atkal mehginajuschchi eelaustees muhsu rohbeschôs, bet Generals Baggowods nosubtijis kahdus leelus-gabbalus un saldatus, kas tohs aisdin-

nusch, 30 noschawusch, 21 dshwu un arri Turku Majoru un Kapteinu fanehmusch. Tapat arri zittâ weetâ noschawusch 50 Turku. Kad leelais sneegs no Ararata kalneem buhs aisgahjis, tad muhsu karra-spehks gan eewillfees Turku rohbeschôs Asîâ. Baschi eenaideeki raksta, ka tur tas Turku karra-spehks effoht itt sitti apkohpts! Tam truhstohht wissas leetas un jukku jukkam tur eijohht. No-reisejuschi Entenderu un Sprantschu wirsneeki, kas to leetu tur gribboht atkal eegrohst.

Pee Dohnawas eet labbi. Kreewi to stipro pilsehtu Silistriu jo deenas jo wairak no wissahm mallahm spaida, ta ka Turki jaw gribbejuschi 4tâ Mei d. padohstees un tadeht fahkuschi ar Kreeweem par to farunnatees, bet naw isdewees un nu atkal schauj ka schauj. Turki gaid lai karra-leelstungs Omer-Bascha teem nahht paligâ, bet schis stahw leelôs Balkana kalnôs, spehka tam mas un gaida lai Entenderi un Sprantschi jelle reis, ka sohlijusch, atnahht ar sawu karra-spehku; tad tit gribboht fahht ar Kreeweem. Pa tam mehstassamees eet pah Dohnawu wehl zittâ weetâ, prohti pee Oltenizza un irr to stipro pilsehtu Ruzjuku wehl stipraki aplenzeht. Wahsemmes Awises raksta ka Kreewi ar Turkeem winnpuß Dohnawas daschâ weetâ un daschu deenu brangi iskahwuschees un Turkus uswinnejuschi, bet skaidrakas sinnas wehl truhst.

— Eistreikeru Keiseris pee Turku rohbescheeun Ungeru un Sibenbirgeru semmê sawell jo deenas jo leelaku karra-spehku, bet wehl ne sinu, to nodohmajis ar to darriht. — Greakereem Turku semmê gan wissur sitti gahjis un tee dauds weetas uswinneti tappusch, bet tee kalnôs atkal salassahs un fahkohht atkal no jauna. Nabbaga Greakeru walsis Rehninam, Otto, Entenderi, Sprantschi un Turki nu gribb ar karru uskrist tadeht, ka saweem laudim ne effoht leedjis Greakereem eet paligâ. Lai nu Deems palibds masai semmitei!

No muhsu juhvas lassam Behterburgas Awises itt preezigu sinu. Pee Pinnu sem-

mes, kur muhsu Pinnu juhva kas us Behterburgu eet, esahkabs, irr dauds masu fallu un juhvas lihumi. Tur pee Ango-Udd — nezit tahlu no Ekenes pilsehtinas 3 Entenderu dampfuggi apmettuschees 6. Mei d. 7tâ Mei suhtijusch laiwu ar 16 ihrejeem pee mallas bet jauns wirsneeks Gillingesch ar saweem strehlneekeem flehpees ais krummeem un us 300 sohleem tit brangi schahwis, ka tit 2 ihreji dshwi palikkusch un mukkusch prohjam. Nu drohschi palikkusch strehlneeke fahkuschi schaut us 700 pehdahm us teem 2 fuggaem un tur arri no katras laiwas kahdus 10 Entenderus no sehgelu un mastes schnohrehm kâ putnus noschawusch semmê, jebchu fuggi prettim schahwusch ar leeleem-gabbaleem, kartehtscheem un 6 pohdu smaggeem bombehm. (Tizzu kad muhsu Kursemmes mescha-fargi, kas ar saweem mescha-kungeem taggad arri kahdi 300 woi wairak nogahjuschi us jubemallu, tit tuwumâ dabhuhs kahdu Entenderu laiwn, tad tee gan arri sinnahs sawu Entenderu ihstâ weetâ nosihmeht. Preaksch kahdahm neddetahm kahdi 80 mescha fargi sawâ munderinâ garr muhsu lohgeem garram gahje.) — Nu wehl nahze paligâ zitti saldati un leeli-gabbali no Aboas pilsehta, un 5tâ Mei rihlâ agri fahje brangi schautees un tâ gahje lihds pulkstien diweem. Entenderu fuggi gan bij stipri eedraggati un tadeht bij ja-eet prohjam. No Kreeweem noschauts 1 Major, 3 saldati un 3 leelu-gabbalu firgi, eewainotti 5 saldati. Zit Entenderi dabbususch, to ne warr sin nahht. — 11. Mei 26 Entenderu un Sprantschu fuggi pee Gustawerna un ditwi masas apstiprinatâs weetas tur pat abrautusch un schahwusch ar wissu leelakahm lohdehm, bet pusspalkawneeks Mollers ar saweem saldateem un leeleem-gabbaleem 5 stundas tit brangi turrejees, ka teem bij ja-eet prohjam. Keisers to Mollere par 2 fahrtahm augstati, tuhbal par Generalu uszehlis, saldateem gohda krustus un ikkatram 1 sudr. rubl. dahwinajis.

No Skohdas puffes, tai 10tá Mei.

Isгалсhа ruddeni, kad tit masuminu schukhnós un klehtis bijam sanehmuschy, gan dasch labs nopuhdamees issauze: „Wai! ká pawassari sagaidisim! Ká paschi un lohpini ismittisim!“ — Bet redsi! — woi Deews ir to masuminu ne swehtija?! — Woi itt ne mannoht pawassaris ne atnahze?! Tit rettais pee mums kahdu truhkumu pee lohpyu ehdama redsejis. Wissi Deewu slawedami sawus labbi ismittuschus lohpinus gannós isdsinne. Taggad — fur nu wiffás mallás — druwas un plawás — sahlt salkoht un ta kuyli augt un seedeht, ka ko papreezatees — woi naw ar Rehnianu Dahwidu semmè mettuscham ja-issauz: Zil leeli tawi darbi, Ut Kungs! Tu effi wiffus tohs ar gudribu darrijis, un ta semme irr pilna tawás gohdibas! — Birmais pehrkons pee mums jaw preeksch Johrgeem tappe dsirdehts, un lohti siltu gaisu ar patiskamu leetu atneffe. — Tai 29tá April bija atkal leels pehrkons ar leetu; bet tas arri leelu kruffu lihds atwedde, kas daschás weetas gan effoht rudsus apskahdejuse. — Tas leelais leetus atkal eesehtus firminus un ausas no druwas zittás weetas effoht isneffis. — Tahda leela kruffa — ka wissu leelee mescha ahboli un ta zeeta ká leddus gabbali — naw senn schè redseta. — Tá teiz, ká daschás weetas ta ir lohgeem ruhtes isdaussijuse un sohslenus apsittuse. — Tá jaw arweenu pee wisseem preekeem irr sawas behdas!!

— n —

No Birschu muischas.

Tanni nakti stary 3. un 4. Mei Birschu muischas draudse 3 labbas mahjas — prohti Straddu mahjas — zaur ugguns leesmahm tappe pohstias, prohti 2 istabas, 6 klehtis, 6 laidari, 1 pirts un 1 namis (kufnis). Gan ne weens zilweks ne sadegge, gan arri lohpi un sirgi tappe isglahbti, bet maise, sehkla,

drehbes un wiffas zittas mantas palikke pelnu pelnós. Draudses teesa to skahdi no spreesch lihds 415 rubbuleem. Ugguns irr zehlees weená nammá zaur kahdu dsirkstalli, kas dehlu jumtá eestrehje. Laudis winneem labpraht irr palihdsejuschi ne ween ar laizigahm bet arri ar garrigahm dahwanahm, jo tee gahdaja par dseesmu gramatu, par jainu testamentu un par zittahm derrigahm grahamatahm.

Bet ihpaschi japeemim weens gohdigs kristigs Birschumuschas sainneeks, kas gribbeja leelu kristibas gohdu taisiht, bet dsirdejis no schahs leelas ugguns nelaimes, taisija gluschi masu gohdu un aisjubtija wissu, ko winsch us leelaku gohdu bija sagahdajis, saweem nelaimigeem brahleem, eegahdadams Jesus wahrdu (Matt. 25, 40.) Ko juhs darrijuschy weenam no scheem manneem wiffmasakeem brahleem, to juhs esseet man darrijuschy.

Mums irr weenumehr angligs laiks, leetus un saule pahrmihjabs ikdeenas, arri pehrkons daudsfreis duhz. Weetahm kruffa sehjumus irr maitajusi. Rudsi brangi stahw un jau wahrpós eet. Tai Deews dohd labbu seedu laiku! L.

Neds, ka brandwihus stulbu padarra.

Nispehrn seemá wihrs no pissata mahjás brauzoht, eebrauz kahdá kroggá, fur patlabban Tschiggani rohnahs un sirgus andeleht gribb. Wihram irr smuks behrs sirgelts un teem Tschigganeem arri kahds sils sirgs pulká. Wihrs papreekschu gan gribbeja ar teem mittoht, bet pehz tam tappe schehl pehz sawa smukka jauna behra, tadeht tas atbild, ka ne buht wairf ne gribboht mainiht; un nu labbu duhschu kroggá weht eetaisijis, brauz dseedadams mahjás. Bet falla laiká un wehl par nakti ne buhs ilgi wis dseedajis, bet apsnau-

dees labbi prett mahjahm buhdams, un behraiss par zellu gan eedams pehdigi grohshças bija tà sapinnees, ka ne buht wairs ne warredams eet, bij apstahjees. Wihrs atmohstahs un atrohn sirau stahwim, dohd tam garr ribbahm lai eet, bet sirgs ne no pehdahm ne lust; brihnahs, ka tif flinks behrelis palizzis. Tas attaisa labbi azzis, un eet klast flattahs (jo tas bija nakti) kas sirgam notizzis, kad ne mas ne eet un reds, ka naw wairs behrs sirgs, bet sils. Wihrs nu tif atzerrahs, ka Tschiggani ar winnu gribbejuschi mittoht, tahdehl tas nu dohmaja, ka Tschiggani winnam to sirgu irr pahrimtojuschi, kamehr winsch pats raggus gullejis. Tas tohy gauscham behdigs un sahlt nu saukt un brehlt: „Wai! mans behrelis, wai! mans behrelis!! Muischa tur ne bija tahlu, tadehl strihweris un zitti muischas laudis blauschanu dsirdedami no meega atmohduschees eet r udñht; un atrohn sawu paschu pagasta Pehteri, kas wehl raibumâ buhdams ne buht ne leekahs eeteiktees, ka effoht winna pascha behrelis, kas tif taggad noswihdis buhdams effoht nosahrmojis, un tadehl balts palizzis, un tamdehl ne warroht eet, ne flinkuma dehl, bet ka grohshças effoht satinnees. Ohtrâ deenâ, kad darbôs muijchâ ar sawu paschu behrelis effoht atbrauzis, zitti to wehl pahrimehjuschi, ka pats sawu sirgu wairs wakkar ne gribbejis pasiht: bet kad

zitti sohbgalli eesaufuschees: „Wai mann behrelis!! schis dikti kaunnigs palizzis — probjan behdiss, un buhtu no piktuma dascham aufasildijis, kad tif buhtu eespehjis. K. U. K. st.

Pawassara-swehtki.

Weib. Auf ihren bunten Liebern klettert sie.

Statt pawassaris puffes taifa,
Jaw zihruks atkal gawile,
Un dabba gohda swehtkus taifa
Ka kalni, leijas noskande.

Tur irr, kamehr tif azzis manna,
Altari kohshi uszelti
Un wissur tuhtkohsch sirdis swanna
Tôs preezas swehtkôs skannigi.

Un pawassara rohses swehro,
Ka swezses fallôs lukturôs,
Tahs mirbs un spihb — kursch gan nu sehro?
Par gresnumu tôs pagalmôs.

Un katra sirds apluhkodama
To dabbas Kungu noslawe,
Un debbes preekus sajustdama
Sew paschu Deewam uppure.

E. F. S.

Tahs mihtlas usminneschanu eeksch Nr. 2
irr: sneega-wihrs.

S i n n a.

Nu warru fluddinaht, ka tahs lantfahrtes atkal dabujamas un wisseem warr doht ta un pehz ta wahrda, ka meh's to isfluddinajuschi tanni sinnâ muhsu Latw. Awis. Nr. 20.

Telgawneeki un Rihdsineeki un tas kas spehj un gribb lai maksa 15 kap. ka ir wissi tee kas lihbs 1. Mei deenai wehl ne bij peeteikuschees jeb wehl peeteiksees un pirks. Bet te kas preeksh 1. Mei meldejuschees un eemaksajuschi — (jo lihbs schai deenai jaw bij wairak to neh meju ne ka ta papihra preeksh lantfahrtehm, un nu tif gaidam zittu papihru no Moskawas) — dab buhs ka sohlights par 10 kap. s. — Rihdsineekeem jaw irr nostelletas un dabujamas pee abbeen zeen. Tahna basnizas mahzitajeem un pee Minus kunga Kalku eela. Widsemneeki arri pee Minu kunga warrehs panemt sawu teesu. — Kurssemneeki lai nahl Telgawâ mannâ nammâ Pehteri eela pee Latweeschu basnizas. — Kas wehl gribb apstelleht, lai steidsahs ka warr sinnaht, zif wehl druffeht un mahleht.

Schulz.

B r i h w d r u f f e h t.

No juhrmasas - gubernements anglas waldischanas puffes: Oberlehrer G. Blase, Zensor.

No. 162.

Par bihbeles beedribu.

Tas irr augsti wehrâ leekams wahrds fo swehts Bahwils us teem Gweesereem raksta Gtâ nodakkâ, 14 un 15 perschi: Tas nu stahtheet sawas gurnus ap-johfuschi ar pateesibu un apwillkuschî tahs kruhschu-brunnas tahs taisnibas un kahjâs apwillkuschî tahs kurpes, ar gattawu prahthu pakkal dsihtees tam pree-zas-wahrdam ta meera us fo juhs effect aizinati, tas irr wahrds, fo tee kas Kristus mahzekli gribb buht allaschin gan wehrâ ne leek, nebs arridsan pehz to dsennahs. Mehs daudsreis tur, fur waijadsetu runnaht, kuhtribas behl jeb arridsan no zilwekeem bihdamees kluffu zeescham, aisbidinadamees ka to wahrdu nelailkâ buhtu runnajuschî, un ka tâ sawas pehrles preeksch zuhlahm buhtu mettuschî. Bet furween kahds kristihts zilweks pasemmigi un tizzigi irr leezinajis no ta Kunga sawa Deewa, tâ ka tas sw.gars winnu skubbinajis un mahzjis, tur teescham arridsan tas Deewa wahrds tuksch netwa atgreesees. »Zo itt kâ tas leetus un sneegs no debbes kriht, un turp ne atgreeschahs, bet flappina to semmi un darra winnu augligu un saltojam, ka ta dohd fehlu tam sehjejam un maissi tam ehdejam, — tapatt buhs mans wahrds, kas no mannas muttes isseet, tas ne atgreesisees pee mannis tuksch, bet darrihs to kas man patihl un isdohsees labbi, par fo es to fuhtu.« (Ezaj. 55, 10. 11.) Zo paschu arridsan tee stahsti apleezina, fo nu Zumâ — mihli lassitaji stahstischu.

Sprantschu-semme bihbeles-beedribas wiissu-wairak tâ sawu swehtu darbu strahda, ka tizzigus, deetwabihjigus laudis wiissur isfuhta, kas tahs swehtas grahmatas apkahrt nehsadami jeb par lehtu naudu pahrdohd, jeb arri par welti isdalla fur dwehseles atrohhd, kas pehz schahdas dahrgas mantas isfalkuschas un isflahpuschas. Tahds bihbelu-nehsatajs kahdâ wakkarâ, ruddens laikâ, sawu deenas gahjumu beidsis masâ pilsehtindâ eenahze fur traktire nakts-ruhmi melleja un dabbuja. Sawu nastu ar bihbelem un pufs-bihbelem fo us mug-

guras nesse nolihzis, eegahje leelâ traktires-istabbâ, fur jau kahdi 40 zilweki pee garra galda bija apsehbuschees. Schee tantini, wiisswairak kuptschî un kohpmanni pilsehtindâ us tirgu bija sanahkuschî. Bihbeles nehsatajam arri sawa weeta paschâ galda gallâ tiffe norahdita, fur zitti jau bija sahkuschi wakkarinâs ehst. Winsch usklaussja us tahm run-nahm fo schee sawâ starpâ turreja. No eesahku-ma wiinni runnaja par andeleschanu, par schahdahm tahdahm pasaules leetahm un buhschanahm, tad par mahzitajeem un par tizzibu; tad usnehme smeeklu leetas, besdeewigas wallodas un breefmigas Deewa saimoschanas. Mufsu bihbelu-nehsatajam tas bija par leelu kahrdinaschanu, jo firds winnu skubbinaja lai tal runnajoht un tohs negantus laudis peedrah-twoht. Bet kad sawas azzis atkal teem 40 wihreem usmette, kas pagallam zittadi dohmaja ne ka winsch, tad firds winnam mastizziga un bailiga palikke, tâ kâ ne wahrdu ne usdrihtstejahs no muttes islaist. Zo wairak tas bihbelu-nehsatajs us teem besdeewi-geem wahrdeem klausija, jo bailigs un nemeerigs winsch sawâ prahthâ palikke, un tik tâ ween sawu firbi warreja apmeerinahht, ka pats us sewim faz-zija: »Teescham, ja tē gribbetu scheem laudim fo pret-tim runnaht, tad jau zittu ne darrischu ka ween tahs pehrles preeksch zuhlahm mettischu!« —

Kad nu tas bihbelu-nehsatajs tâ behdigs un noftummis ar nodurtahm azzim wehl pee galda seh-deja, tad weens no teem 40 wihreem, kas winnu starpâ tas leelakais islikkâhs buht, winnu ar schah-deem wahrdeem sahze usrunnaht: Juhs — mihlais draugs — kamehr schē effect istabbâ eenahkuschî, wehl ne weenu wahrdinu ne effect runnajuschî; mehs labprahht tal gribbetu sinnahht kahdas juhsu dohmas, un woi juhs tahdu paschu prahthu turreet ka mehs? Tas bihbelu-nehsatajs atbildeja wehl bai-ligs un drebbedams, ka winsch pawissam zittadi dohmajoht ne ka wiinni, un ka tas winneem gan ne patischohht, kad sawas firdsdohmas winnu preekschâ issteischohht. Bet tee winnu meera ne laide un faz-

zija, ka winni labpraht gribboht sinnaht, fo tad winsch par tizzibu dohmajoht. Winsch tomehr jo wairaf wehl aishildinajahs, ka winni teescham sawas dusmas prett winnu zelschotees, kad dabbuschocht d'firdeht kahdas dohmas sawa prahta turreja bet winni nosohlajahs ka ta ne darrischocht. Nu tas bihbelu-nehsatajs no winneem prassija, lai no teefas apsohloht ka meerigi un kluffi wiffus tohs wahrduus klauusichocht fo us winneem runnaschoht, un kad to winna preeschah bija apnehmuschees, tad winsch sawu dwehsele pazehlis us to deweju wiffas labbas un pilnigas dahwinaschanas sawu pufsbihbeli no kuller iswilziss teem preeeschah lassija, 2tu nodaku no sw. Pahtwila pirmas grahamatas us teem Korintereem. Winnam par leelu brihnumu tee lautini itt usmannigi klauusijahs fo winsch teem preeeschah lassija, un kad bija beidsis un wehl isfkaidrodams kahduus wahrduus klagt liffe, arri tad wehl tohs labpraht prettim nehme. Zitti no teem wihereem to bihbeles-nehsataju scho to prassija, — bet gohdigi ka peenahkajs, ne isfmeeschanas jeb neewaschanas deht, ta ka jau pahri par pufsb-nakti bija kad muhsu draugs zehlehs-un gribbeja gulleht eet, jo winsch no deenas gahjuma lohti bija peekuffis. Bet tweens no teem wihereem us winnu ta fazzija: Mihilais draugs, mehse ne warram ta no juns schirtees, juhs mums effeet brihnischkigas leetas fluddinajuschji, juhs effeet runnajuschji par Deetwa luhgshanu, — tad nu mehse wehl labpraht gribbetum d'firdeht ka juhs Deetwu peeluhdseet un arri djan to sinnaht, ka par mums Deetwu peeluhgseet. Wiffi tahda pascha prahta tam bihbeles-nehsatajam stahjahs wirsu, kas nu wairf ilgaki ne liffahs luhgtees, bet zekks mettees itt no firds no wiffas dwehseles tam debbesu-tehtwan pateize, kas winnam tik leelu mihlestibu un schehlastibu bija parahdijis. — Kad tas bihbelu-nehsatajs no Deetwa luhgshanas zehlehs, tad tee wihi winnu prassija woi winneem ne warretu no tahm grahamatahm doht, no furras teem bij preeeschah lassijis weenu nodaku, par fo deesgan ne warroht isbrihnitees. Nu wehl winneem ischteize, ka tas ihsti winna ammatse effoht schahs grahamatas pahredoht, un ka tapeh; wiffur apkahrt staigajoht. Winsch tuhliht no sawas nasas 40 jaunus testamentus isnehmis teem laudim

fazzija, ka par kappara rubli tahdu grahamatu warroht pahredoht. Bet tee laudis ne warreja deesgan isbrihnitees par tik lehtu maksu, fo prassija par tahdu jauku grahamatu, un katts winnam detwe diwus kappara rublus, tur klagt fazzidami, lai 40 zitteem ziltwekeem, kas ne spehschoht aismaksah, to grahamatu par welti dohdoht. Th. 6.

Baggats eeksch Deetwa.

Kahds baggats wihrs wiffds sawds preeeds un brangumds meeru ne atradde sawai dwehselei, kas wehl ne bija baggata eeksch Deetwa, tizziga eeksch Jesu Kristu, un preeziga eeksch swehta Garra, — bet tomehr pateesibas zeltu mekleja.

Tas kahdu reisi no basnijas isgahjis reds pee durtwim nabbagu sanikkuschu ziltweznu fehsham. Winsch tam dahwanu eemett zeppure uu swezindams fakka: »Lai Deetws tewim redohd labbu rihtu!« — Nabbadsinsch atbild: »Waldees! bet launu rihtu gan wehl ne esmu redsejis.« — Baggatais fakka: »ka mannim ta atbildi? tad wehleschu, lai Deetws tewim labbu laimi dohd.« — Nabbadsinsch atbild: »Waldees! bet ne kad gan man nelaimenaw usgahjusi.« — Baggatais fakka: »Ka mannim ta atbildi; tad teifschu lai swehtigs effi.« — Nabbadsinsch atbild: »Waldees! bet taf pasuddis ne kad ne esmu bijis.« Baggatais fakka: »pamahzi manni, es tawus wahrduus ne warru sawrast.« — Nabbadsinsch atbild: »Es teizu, ka ne kad launu rihtu redsejis; jo ja man gribbahs ehst, tad flaweju Deetwu; ja man irr falt, tad flaweju Deetwu; ja nabbags un nizzinahts esmu, tad flaweju Deetwu. Es teizu, ka man ne kad nelaimenaw usgahjusi; jo fo man Deetws detwe, woi labbu woi launu, saldumu woi ruhtumu, par to wiffu esmu preezajees un no Deetwa rohkas panehmis par labbu laimi. Es teizu, ka ne kad ne esmu pasuddis bijis, jo es sinnu ka mans Rungs Jesus manni pestijis uu swehtigs warru buht zaur winna wahrdu; un ta sawu prahtu padohmu eeksch Deetwa prahtu, un fo winsch gribb, to ir es gribbu.«

Ta tas nabbadsinsch to baggatu wihru us pateesibas zeltu uswedde. — Ko dohmaji, lassitais!

Seewai taisniba.

Teelâ zeemâ dsihwoja kahds swehrinahts teefas-wihrs, kas par labbahm dahwanahm wiſſeem taisnibu isdetwe. Zo tas bija winnam weena alga, woi wainigs jeb newainigs; kuresch tik labbaku un leelaku dahwanu atneffe, tam ween taisniba bij. Wisſwairak medbu winsch mihloja, jo kas medbu atneffe, tam winsch ne ween taisnibu isdetwe, bet par to arri lihds nahwes turrejahs, ir atraitnes un bahrinus netaupidams. Gaddijahs kahdâ deenâ, ka weenam nabbadsinam no kahda baggata bija warren pahri darrihts. Nabbadsinsch gahje pee teefas wihra suhdsetees un schelotees, ka winnam effoht pahri darrihts. Teefas wihrs gan arri lihds schelojahs, un fazzija, ka nabbadsinam gan taisniba effoht. Bet kad nabbags bij atsegahjis, tad atnahje arri tas baggatais, un atneffe labbu teefu medbus lihds. Tad teefas wihrs wairs ne mas ne klausjahs, fo baggats runnaja, bet tik kai us medbu ween stattijahs, un tuhliht fazzija: »teto irr taisniba, teto irr taisniba.« Winna feewa, to dsirbedama, fazzija: »bet, wihrin mihlai, ka tad tas warr buht, ka abbeem taisniba irroid? Zo pee katra dumpja weenam tatschu waijaga wainigam buht.« Zo dsirbedams teefas wihrs atbildeja: »Seewin, teto arri irr taisniba.« Schinni leetâ gan teefas wihram ne bija missejees, jo feewai teescham taisniba bij. Wihram jau mutte to bij eeraddusi runnaht, ka katram taisniba effoht; tapelz nu arri no nejausch bi ja pascham taisniba ja-pleezina, un taisnibai gohdâ jabohd.

J. Prinz.

Kahdi wahedi pahr ne fenn drifketahm skohlas grahmatahm.

I.

Esmu preezajees, ka ne ilgi no Jelgawas mannim Hoffmanna kungs jaunu grahmatinu ar wirstrakstu: »Skohlas-grahmatina ar 100 ihseem stahstineem no Wolgundes skohlmeistera J. Kahnberg sarakstita« — peesuhstija. Rehmohs to zauri lassihht, un esmu wehl wai-

raf preezajees, ka tur atraddu patihkamus, katram behrinam lehti saprohtamus, stahstinus, kurreem ikreis jauka mahziba gallâ peelikta, kas kâ sehgele to pateesibu, kas tur eefschâ atrohnahs — apstiprina. —

Skohlmeisteri! — Buhs mums atkal jaunamanta skohlâ?

Un zeenigeem mahzitajeem un zitteem skohlas apgahdatajeem buhs arri geldiga grahmata sawas skohlas, un eeswehtischanas behrnus atlaischoht, ar tahm apschinkoht. —

Wezzaki! Ne schelojeet 25 kap. s. saweem behrneem to nopirktees! Buhs jums labs paligs, pee lassihht mahzischanas! Kad behrnus jaw Ahbezi isgahjis, dohdat tam scho grahmatinu rohkâ. — Schi wairak pee to geldehs ne kâ dseefmu grahmata un kattisme. — Buhs jums arri paligs sawus behrnus zaur scheem kofscheem stahstineem gudribâ un Deewabihjanschana eewest, un teem lusti pee lassischanas mohdinahht! —

II.

Ohtrâ grahmatina — jaw pehren drifketa — mannim arri dikti patihk, un kas lohti derriga mahjas, bet wehl wairak skohlâ, irr: »Kristigas basnizas stahstu grahmata no zeeniga Jelgawas mahzitaja Schulz apgahdata.« — Schi grahmata naw wis ween to derribu stahstu pahr kristigu tizzibu, kas katram kristigas tizzibas lohzeklam derr sinnahht, bet arridsan tabs staidras un patihkamas wallodas dehl katram usflawejama. Kaut schi grahmata neweenâ skohlâ, nedf Latweeschu mahjâ ne truhktu!! Zeenigi mahzitaji un skohlmeisteri, ka man schkeet — pareisi darritu (tur tas wehl ne buhtu darrihts) kad scho grahmatu par ihstu skohlas-grahmatu eezeltu, un schi lihds tahm bildoschahm Bihbeles stahstu grahmatahm taptu pareisi walfata un gohda weetâ stahdinata, no kam dauds swehtibas zeltos; jo kâ katram kristigam zilwekam jasinu, kâ muhsu kristigu tizzibu zehlusees, un kâ pirmos laikos pehz pofaules raddischanas ar to bija, arri jasinu kâ ar to kristigu tizzibu lihds schim laikam gahjis.

Beidscht wehleset man luhdsami, wehl par trescho fohlas grahmatinu kahdu wahrdu runnaht. — Preeksch 3 gaddeem zeen. J. Reikens „Wahzu wallodas mahzibu preeksch Latweescheem sarakstijis, kurra grahmatinu arri es fohlâ bruhlejis esmu un warru gan apleezinaht, ka schi starp wiffahm zittahm Wahzu wallodas mahzibas grahmatahm gan to taifnaku un weeglako zellu ar sawahm bisschu tahpelehm — rahda un arri wedd; bet stahde, ka ta ohtra no Reikena apsohlita grahmatina wehl naw nahfufe gaisma. Esnu ar to pirmo jaw senn gallâ un ohtru ar leelu ilgoschanu gaidijis, bet ne ka sagaidijis par fo man dikti schehl. Ka dsirscham zeen. J. Reikens effoht us augstu Tehrpatas fohlû dewees, tur mahzitaju ammatu studeeretees, tad nu gan wairs waku ne turrehgs ohtru daklu tai grahmatinai sarakstiht; tadehl ne nemset par launu augsti zeenichts Dr. R. Wmanna kungs Rihgâ, ka es Jubs, zittu ammatu beedru weeta, itt pasemmigi luhdsu, — kas Jubs jau zaur pirmas Mohsus grahmatas jauku un derrigu issstahstischanu, 20 kapeiku grahmatinu un wehl zittu grahmatah appahdaschanu effect mihtigi prahtu us mums Latweeschu behrneem rahdijuschi, par fo mehns Jums firsnigu pateizibu taggad un allasch dohfm — woi Jums labs prahts ne buhtu isgahdaht ka mums ta ohtra dakla no tahs grahmatinas drihs rohlâ fluhthu, par fo mehns Jums un rakstijam pateizibas wiffu leelakas dohtu!

E. F. Schönberg,

Grammes brandes fohlmeisters un ehrgelnecks

Kristus leezinecks Turks.

Jogahjuscha gaddâ preeksch seemas = swehtkeem Adrianopoles pilsehtâ Turkusenmê tappe kahdam turku tizzibas zilwekam gallwa nozirsta par to, ka tas effoht Kristu par to ihstenu praweetu apleezinajis, ne wis to Mahomedu. Ta Turku teesa un waldischana pirmo to pee nahwes wedduschi, effoht gan darbojusces to no tahs Kristigas tizzibas atpaf-

kal pee Turku tizzibas peegreest, un Kristum atfaz ziht, bet patwetti, jo winsch palizzis lihds pehbigam azzu mirklam pastahtwigi pee Kristus, to ar sawu nahwi un affini apleezinadams.

Behz schihs preeksch = simes jau effoht dauds zilweku tur atradduschees kas to kristigu tizzibu par to ihstenu sweht-darridamu atfihstoht, eezeltoht setwim kahdu preekscheneeku un fleppenu draudsibu turroht, ka tee Kristum jo twairak pee-eetu. — Dai Deetos palihds, tai pateesibai tur uswarreht!

—t—

Preeks, ka warram Deewu luhgt.

Al! tahba augsta laime ta:

Deewo Kungs! Tew peeluhgt swehti
Scht garrâ un pateesiba,
Ka Latwi isredseti!

Al, garrigs preeks, preeksch Tewim nahkt,
Sirdstizzigi Tew peesautt fahkt,
Tew lihgsmodamees staweht!

Tees, zilweks scheid netwens ne buht

Spehj peeluhgt Tew, ka stahjahs;

Pat engel's fetw pa wahju juht

Tew dseedaht bebbesmahjâs;

Tal tas mums brihnischs preeks un gohds,

Ka mums zaur Jesu Kristu bohts,

Ka Tehwu Tewi peeluhgt.

Lit palihds Pats, ka tizziba

Mehs Tewi peeluhgt mahkam,

Un garrâ un pateesiba

Preeksch Latwa waiga nahkam.

Kur tizziba un mihtiba

Irr lohpâ swehtâ luhgschanâ,

Tur patlauft Tu teescham!

Kas Tewi peeluhds tizzigi,

Tas dabbu swehtus spehtus

To deenas dschwicht labbat,

Un atmet wiffus grehtus

Al! katru labbu dahwanu

Mehs dabbutjam zaur luhgschanu,

Sirds schelligais! no Tewim!

E. Dunsberg.

Tahs mihtlas usminneschana cecks Nr. 21
irr: „bihbele.“

Brigto drikkelt.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas puffed: Oberlehrer G. W. Ester, Jenfor.